

ג. גמ' שהביאו במקום שצריך לומר בפני נכתב ובפני נחתם. והשליח לא אמר כן, צריך קיום בשני עדים, דבכל שליח הקילו חז"ל מחמת תקנת עגונות, דליסגי לקיום הגט במה שהשליח אומר בפ"נ ובפ"נ, אבל הכא שעבר על תקנת חכמים, ומקרה הוא שאירע כן, ולא שייך בזה תקנת עגונות, לכן צריך קיום מדינא עפ"י שני עדים.

ד. אשה הבאה וגיטה בידה בתורת שליחות שתתגרש בו במקום פלוני, צריכה לומר בפ"נ ובפ"נ כמו השליח, וכדתנן לקמן כ"ג ע"ב, וכדמפרש לה התם בגמרא.

ה. אשה שבאה ממקום אחר ואומרת שכבר נתגרשה בגט זו במקום ההוא, דעת הרמב"ם (פי"כ מהל' גירושין ה"ב) שהיא נאמנת, כמו שהשליח המביא בא"י נאמן, וה"נ באשה שלא הביא בתורת שליחות. והראב"ד (שם) חולק משום דאשה המתגרשת ע"י בעלה שלא בתורת שליחות, מסתמא מתגרשת במקום כתיבת הגט ומצוין עדים לקיימו, ואם אירע שעזבה מקום ההוא, לא שייך לתקן בזה תקנת עגונות.

ו. אם שליח קבלה בעי לומר בפ"נ ובפ"נ, דעת הר"ן לדייק מרש"י ב' ע"א (ד"ה צריך) שאינו צריך לומר בפ"נ ובפ"נ. וכתב הנו"ב שיש לומר שגם הראב"ד מודה לזה, דרק באשה עצמה שמסתמא מתגרשת במקום שמצוים עדים לקיימו צריך קיום, משא"כ בשליח קבלה. שוב כתב די"ל גם להיפוך שכיון שא' מן הטעמים שהאשה א"צ לומר בפ"נ ובפ"נ משום שאינה חשודה לקלקל את עצמה, משא"כ בשליח. וע"ש עוד מש"כ בזה.

★★

בגמ': ולרבה דאמר לפי שאין בקיאות וכו' ואפי' לר"מ דחייש למיעוטא וכו'.

בשו"ת מנחת אלעזר להרה"ק ממונקאטש זצ"ל (ח"ב סי' לא) הקשה כאן ב' קושיות חזקות ונביא דבריו, קשה מה דאיצטריך בזה לתרץ אליבא דר"מ דחייש למיעוטא הא אנן אזלינן בתר רובא ולא פסקינן כר"מ דחייש למיעוטא, ואי משום שסתם מתני' ר"מ ע"כ איצטריך לתרץ גם אליבא דר"מ, הא כמוהו מצינו כמה משניות בש"ס דפסקינן מטעם רוב ולא אשתמיע בשום מקום כלל לתרץ מתני' אליבא דר"מ, משום דזהו כלל גדול בתורה דאזלינן בתר רובא ופשוט לכל דפסקינן

שאכן מקומות אלו נכבשו על ידי בבל, אולי ישבו בה משום שהיתה מובטחת מה', ולכך אמרו התוספות, דמסתמא אברהם ויצחק, לא זו בלבד שגרו בארץ המובטחת, אלא אף הקפידו לגור במקום שיכבש, ולכן אמרו רק מסתמא ולא בודאי.

דף ב' ע"ב

בגמ': לפי שאין בקיאות לשמה.

ופירש רש"י שאין בני מדינת הים יודעים שצריכים לכתוב הגט לשם האשה כו'.

בחכמת שלמה (אהע"ז ריש סי' קל"א) יצא לחדש דהא דבעינן שיכתוב הגט לשם האשה ולשם הבעל, לשם האשה היא מן התורה, וכדילפינן מוכתב לה לשמה, אבל לשם הבעל הוא רק מדרבנן, דקרא דלה לשמה לגבי אשה כתיב ולא לגבי האיש.

וכתב בשו"ת שבט הלוי (חלק ג' סי' קצ"ד) שכן מדוייק דברי רש"י כאן, שהזכיר רק מפני שאין בקיאות בכתיבת הגט לשם האשה, אבל מצד שאין בקיאות לכתוב לשם האיש, לא היו מצריכין לומר בפ"נ ובפ"נ כיון דא"צ לכתוב לשם האיש רק מדרבנן. אמנם לעיקר הדבר עי"ש שמייתי הוכחות שגם לשמו של הבעל מעכב מה"ת, וע"ש מש"כ עוד בדברי רש"י כאן.

★★

בגמ': לפי שאין בקיאות לשמה כו' לפי שאין עדים מצויין לקיימו כו'.

בשו"ת נו"ב (מהדו"ת אהע"ז סי' קל"ו) מסכם דיני קיום הגט וזהו תו"ד.

א. גמ' שהביא שליח במקום שצ"ל בפני נכתב ובפני נחתם, מפורש בש"ס דמהני אף שהוא רק עד אחד, ואפי' אם בא אח"כ הבעל ומערער, אין בערעורו כלום.

ב. גמ' שהביא שליח במקום שא"צ לומר בפני נכתב ובפני נחתם, מותרת להנשא בו בלי קיום החתימות, דגם זה הי' מפני תקנות עגונות שלא יצטרכו לקיים את הגט, ואינו ככל שטר דבעי מדרבנן קיום.